

Ժ. ՄԵՅԵՐՋՈՆ

7198

ՀԱՄ Կ(Բ)Կ ԿԿ ՅԵԼ ԿՎՀ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ
ՅԵԼ

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍՅԱՆ

ԿՈՒՍԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԿՈՒՍԶՐԱՏ

1933

3102

15-60

23 SEP 2
1 DEC 2

Ժ. ՄԵՅԵՐԶՈՆ

333002
Մ-60

ՀԱՄ Կ(Բ)Կ ԿԿ ՅԵՎ ԿՎՀ
ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ
ՅԵՎ
ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍՅԱՆ
ԿՈՒՍԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

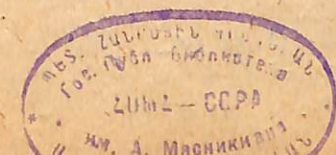
1103
37

ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ ԹԻՖԼԻՍԻ ԿՈՒՍԱԿՏԻՎԻ ԺՈՂՈՎՈՒՄ
1933 Թ. ՀՈՒՆՎԱՐԻ 26-ԻՆ

1147

ԿՈՒՍՇՐԱՏ
ՅԵՐԵՎԱՆ — 1933

~~1147~~
~~1103~~

Ընկերներ, մեր կուսակցության կենտրոնական կոմիտեյի հունվարյան պլենումը պատմական պլենում էր: Նա գումարվեց իրենց նշանակությամբ մեծագույն յերկու հնգամյակների սահմանադրվին: Պլենումն ի մի ամփոփեց չորս տարում կատարված առաջին հնգամյակի վիթխարի տեղաշարժերի արդյունքը և ուրվագծեց առաջիկա տարիների մարտական գործողությունների մարտական ծրագիրը: Պլենումը մեր յերկրի բոլոր աշխատավորների, համաշխարհային ամբողջ պրոլետարիատի առաջ ծավալեց սոցիալիզմի շինարարության հոյակապ պատկերը: Նա կենդանի իրականության մեջ, ակնառու և ցայտուն կերպով ցույց տվեց, թե ինչպես և կառուցվում նոր կյանքը, առանց տերերի ու ստրուկների, առանց շահագործողների ու շահագործվողների, ցույց տվեց, թե ինչպես և ստեղծվում և կազմակերպվում անդամակարգ նոր հասարակությունը:

Այն ամենը, վոր միշտ յերազել և մարդկությունը, այն ամենը, վորի համար պայքար են մղել նրա լավագույն ներկայացուցիչները—այդ բոլորը հանդիսացան տվյալ պլենումի կոնկրետ որակարգի կոնկրետ կետերը: Կրկնում եմ, այդ պատճառով պլենումը համաշխարհային պատմական նշանակություն ունի և կմտնի մարդկության պատմության մեջ:

ԱՌԱՋԻՆ ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Պլենումում քննարկված առաջին հարցն էր հնգամյակի արդյունքները: Այդ հարցի մասին գեկուցում տվեց համաշխարհային պրոլետարիատի մեծ առաջնորդ ընկ. Ստալինը:

Ընկ. Ստալինն իր զեկուցման մեջ փայլուն կերպով վերլուծեց այն, վորին հասել ենք մենք սոցիալիզմի կառուցման ասպարեզում, այն խնդիրները, վորոնք ծառացած են մեր առաջ:

Ընկ. Ստալինը արձանագրեց, վոր առաջին հնգամյակը մենք լրել, ամբողջովին, ժամկետից առաջ կատարեցինք չորս տարի

և յերեք ամսում: Դա՝ համաշխարհային պատմական նշանակութ-
յուն ունեցող հսկայական հաղթանակ է:

Հիրավի, վո՞րն է առաջին հնգամյակի ելությունը, հիմքն
ու նպատակը: Առաջին հնգամյակի նպատակն էր ԽՍՀՄ-ն իբր
հետամնաց, մերթ միջնադարյան տեխնիկայով՝ վերածել արդյու-
նաբերական մի հզոր յերկրի՝ այնպիսի ինդուստրիայով, վորն
ընդունակ լիներ վերադիներ, վերակառուցել վոչ միայն ամբողջ
արդյունաբերությունը, այլև տրանսպորտը, այլև գյուղատնտե-
սությունը՝ սոցիալիզմի բաղադրի վրա: Նա խնդիր էր դրել ցերե-
ցան, մանր գյուղատնտեսությունը փոխադրել խոշոր, կոլեկտիվ
տնտեսության ուղիներ վրա և գրանով իսկ ապահովել սոցիալիզմի
տնտեսական բաղան գյուղում, ու այդպիսով վերացնել կապիտա-
լիզմի վերականգնման հնարավորությունը ԽՍՀՄ-ում:

Սոցիալիստական ինդուստրացումը և գյուղատնտեսաբայան
կոլեկտիվացումը, այսինքն՝ սոցիալիզմի ծավալում շինարարա-
բայան վիթխարի ծրագրերը, — ահա առաջին հնգամյակի հիմնական
խնդիրները: Առաջին հնգամյակն ամբողջովին և լիովին բռնեց
այդ վիթխարի խնդիրները, բռնեց մեծ գերակատարումով, բու-
ժեց ժամկետից առաջ:

Պետք է նշել այն սերտ, դիալեկտիկ կապը, վորը գոյություն
ունի առաջադրված յերկու խնդիրների միջև՝ սոցիալիստական
ինդուստրացումն և գյուղատնտեսաբայան կոլեկտիվացումն միջև:
Դրանցից վորեւ մեկը չի կարող բռնվել առանց մյուսի: Նրանք
կապում են մի ամբողջություն, յերկրի սոցիալիստական վերա-
կառուցման յերկմիասնական խնդիրը:

Հիրավի հնարավոր է արդյոք արմատական վերակառուցման
յենթարկել ամբողջ արդյունաբերությունը, կարելի՞ չէ արդյոք
ստեղծել վիթխարի Մագնիտկաներ, Կուզնեցկներ, Դնեպրոդնեսներ
և այլն, մանր ու մանրագույն գյուղացիական տնտեսության հի-
ման վրա, նրա նահապետական տեխնիկայով: Այդ միևնույնն է,
թե մենք փորձենք կառուցել հոյակապ, վիթխարի շենք այնպիսի
մի «հիմքի» վրա, վորը բաղկացած է մանր ու մանրագույն փրե-
րուն խճից: Դա՝ կենդանի, կոնկրետ իրականությունից կտրված
ուտոպիստական խնդիր կլիներ:

Պրոլետարիատը և նրա կուսակցությունը պայքարելով ողոր-
տունիստների դեմ, մերժեցին հարցի այդ կորստաբեր դրվածքը և
կորուկ կերպով, ամբողջ հասակով խնդիր դրին՝ կոլեկտիվացնել

գյուղատնտեսությունը առաջին հնգամյակի ընթացքում: Հա-
մադրեա աչն հանգամանքը, վոր ԽՍՀՄ-ն ամենահետամնաց, ցերե-
ցան գյուղատնտեսության յերկրից վերածվեց ամենախոշոր, կա-
մակերակված հողագործություն յերկրի, գյուղատնտեսական առա-
ջադր տեխնիկայի յերկրի, հատկապես այդ հանգամանքն ապա-
հովեց ինդուստրացման հսկայական ծավալն ու տեմպը, ապահո-
վեց չափանված հաղթանակներ ինդուստրացման ճակատում:

Յեվ ընդհակառակը, միթե հնարավոր էր իրականացնել
գյուղատնտեսության վիթխարի վերակառուցումը, հետամնաց
գյուղի, գարերի ընթացքում արմատացած սովորությունների յի-
լեռնավոր մարդկանց կենցաղի ու տնտեսավարման ձևի վերա-
փոխումը, յեթե այդ պրոցեսի համար մենք չստեղծեինք բաղա-
դյուրը ժամանակակից տեխնիկայի գործիքներով՝ արագորեն և
վիթխարի չափով հագեցնելու համար, յեթե մենք չորս տարում
կառարկված հնգամյակում գյուղ նետած չլինեյինք ավելի շատ
գյուղատնտեսական մեքենա, քան կար այնտեղ առաջին հնգա-
մյակի սկզբին: Միմիայն չորս տարում կատարված հնգամյակի
քննադատ գյուղատնտեսաբայան արվեցին 1.600 միլիոն ուրբու
արժեք ունեցող մեքենաներ ու գործիքներ, մինչդեռ մեր գյուղա-
տնտեսաբայան մեջ հնգամյակի սկզբին գոյություն ունեցող բո-
լոր մեքենաների ու գործիքների ամբողջ արժեքը կազմում էր
1150 միլիոն ուրբի:

Մենք արհամարհանքով մերժեցինք պարոն Տրոցկու տգետ տե-
սությունը, վորը պնդում էր, թե «ինչպես տասը ձկնորսական
նավակներից մի շողենավ չի շինվի, այնպես էլ պրիմիտիվ տեխնի-
կա ունեցող գյուղացիական տնտեսությունների գումարումից
առաջադր գյուղատնտեսություն չի ստեղծվի»: Յեվ այդ պատ-
ճառով իրեն թե պետք է մի քիչ կամաց շարժվենք կոլեկ-
տիվացման ասպարեկում... Մենք արհամարհանքով մերժեցինք
այդ ողորդունիստական տեսությունը: Յեվ կյանքի փորձը ցույց
տվեց, վոր նույնիսկ գուտ մանուֆակտուրային տիպի կոլտնտե-
սությունները, նույնիսկ պարզապես գյուղացիական ինվենտարի
գումարումով կազմված կոլտնտեսությունները, նույնիսկ այդպիսի
կոլտնտեսությունները ավելի աշխատանքի արտադրողականությամբ
գրավի բարձրացում, համեմատած անհատական տնտեսություննե-
րի հետ: Բայց մենք հո միմիայն գյուղացիական ինվենտարը չենք
դաժարում, չէ՞ վոր մենք կառուցել ենք 2-3 տարվա ընթացքում,

մի շարք առաջնակարգ տրակտորային դործարաններ, գյուղ ենք նետել տասնյակ հազարավոր տրակտորներ ու կոմբայններ, գյուղատնտեսական բարդ մեքենաներ, կառուցել ենք ՄՏԿ-ների հսկայական ցանց և այլն: Դրանով իսկ մենք ամենամոտր բազա ստեղծեցինք գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման մեծ պրոցեսի համար:

Անհրաժեշտ և մատնանշել մի կարևորագույն հանդամանք ևս, վորպես առաջին հնդամյակի բնորոշ գիծը: Դա սոցիալիստական շինարարության արագ, ռժեղ տեմպն է: 22 տոկոս—այդ է յեղեղ արդյունաբերության արտադրանքի տարեկան միջին աճումն առաջին հնդամյակում, մի տեմպ, վորը 3-4 անգամ գերազանցում է ինդուստրիայի աճման ամենաարագ տեմպն Սմերկայում՝ նրա ծաղկման լավագույն տարիներին: Գյուղատնտեսության ասպարեզում կուտակելությունը հասավ այն բանին, վոր այժմ կոլտնտեսությունները միացնում են գյուղացիական տնտեսություններին ավելի քան 60 տոկոսը և ընդգրկում են գյուղացիական ցանքերի ամբողջ տարածություն ավելի քան 70 տոկոսը: Ինչ-վոր յերեք տարվա ընթացքում ԽՍՀՄ-ն մանր գյուղացիական տնտեսություն յերկրից վերածվեց աշխարհիս ամենախոշոր գյուղատնտեսություն յերկրի:

Ճիշտ է յեղել արդյոք սոցիալիստական շինարարության ամենաարագ տեմպերի այդ քաղաքականությունը: Այդ ուղորդունիստները կարուկ կերպով հանդես ելին դալիս այդ քաղաքականության դեմ, նրանց հետևից ել Տրոցկին բարբաջում է, թե մեք կուտակելության քաղաքականությունը «արկածախնդիր» քաղաքականություն է: Համ Կ (բ) Կ կենտկոմը լավագույն, անհողողող բեռնեցի գլխավորությունը, հզոր հեղափոխություն հզոր առաջնորդ ընկ. Ստալինի գլխավորությունը, արհամարհանելով մերժեց ուղորդունիստների դավաճան առաջարկները: Հիրտի, «միթե կարելի յեր չիթանել առաջ չքել յերկրը, վորն իր զարգացմամբ հետ է մնացել հարյուր տարով, վորին, նրա հետամնացություն պատճառով, մահացու վտանգ է սպառնում: Միմիայն այդպիսով կարելի յեր հնարավորություն տալ յերկրին շտապ կարգով վերադինվելու նոր տեխնիկայի բազայի վրա և դուրս գալու վերջադեպ լայն ճանապարհը (Ստալին): Միթե հնարավոր եր կադիտալիստական շրջապատի և կապիտալիստական յերկրների սպառաշինություններին կատաղի աճման պայմաններում չիթանել առաջ չքել յերկրը

նրան ուղղման տեսակետից ամենահզոր յերկրներից մեկը դարձնելու նպատակով: Միթե հնարավոր եր չիթանել ու առաջ չքել յերկրը ներքին թշնամու հանդեպ, մոլեգնած կուլակի հանդեպ, վորպեսզի մեծաթափ ինդուստրացման ու կուլկտիվացման բազայի վրա դրվեր կուլակության ջախջախման հարցը, նրա վորպես դասակարգի վերացման հարցը:

Վոչ, կուտակելությունն այդ հարցերից և վոչ մեկում՝ չեք կարող կանգնել կես ճանապարհին: Նա յերկաթակուռ համառությունը չորս տարում կատարված ամբողջ առաջին հնդամյակի ընթացքում կիրառում եր ամենաարագ տեմպի քաղաքականությունը: Յեւ այդպիսով ձեռք բերեց հսկայական պատմական հաղթանակներ:

ՄԵՐ ՀԱՆԹԱՆԱԿՆԵՐԻ ՅՈՒՅՆԱԴՆԵՐԸ

Վերցնենք հիմնական տվյալներ: ԽՍՀՄ-ն հնգամյակի ընթացքում ագրարային յերկրից վերածվեց ինդուստրիալ յերկրի: Արդյունաբերության տեսակարար կշիռը (յերբ անչեզորեն աճում եր գյուղատնտեսությունը) 1927—1928 թ. 48 տոկոսի գիմաց 1932 թվին հասավ 70 տոկոսի: ԽՍՀՄ-ն հետ մնացած յերկրներից առաջ անցավ տեխնիկական տեսակետից աշխարհիս ամենազարգացած յերկրների առաջին շարքերը, առաջին տեղը գրավելով գյուղատնտեսական մեքենաշինության՝ տրակտորների ու կոմբայնների արտադրության ասպարեզում, յերկրորդ տեղը գրավելով թուջի, նավթի, ընդհանուր մեքենաշինության ու տրանսպորտի ասպարեզում, յերրորդ տեղը՝ ելեկտրոներգիայի արտադրության բնազավառում և այլն: Վերջին յերեք տարում կազմակերպվեց ավելի քան 200.000 կոլտնտիվ տնտեսություն, 5000 խորհունտեսություն, ընդ վորում կոլտնտեսությունները խորհանտեսությունների հետ միասին ընդգրկում են բոլոր ցանքերի տարածության ավելի քան 80 տոկոսը: Հնգամյակի տարիներին ավելի քան կրկնապատկվեց գյուղատնտեսության զինվածությունը մեքենաներով, առանձնապես աճեց գյուղատնտեսության զինվածությունը նը ժամանակակից բարդ տրակտորաքարչ մեքենաներով:

Վորպես արդյունք մենք ունենք վորոշ չափով մի նոր յերկիր իր տնտեսական կառուցվածքով, իր տնտեսական ձևերով, իր տեխնիկական կարողությունը:

Պոլոր տեղաշարժեր տեղի ունեցան նաև յերկրի սոցիալական կառուցվածքում: Սոցիալիստական ինդուստրացման և գյուղատնտեսության կոլեկտիվացման հսկայական թափն ու ծավալը քանդեցին արմատապես այն, վորը կազմում էր ժողովրդական մասնաների ճնշվածության ու ընկճվածության հիմքը: Վերացված է գործադրությունը և դրա հետ միասին վերացված է բանվոր մարդու անխտաճությունը վաղվա նկատմամբ: Կոլտնտեսական շինարարությունն ընդգրկել է համարյա բոլոր չքավորներին և այդ պատճառով վերացվել է գյուղի դարավոր պառպելիքը, քայքայումը և շերտավորումը: Դիվային այն սխտեմը, վորն աշխատավոր մարդուց ծծում էր ամբողջ «արյունը նրա սրտից, ուղեղը՝ նրա գլխից» (Մարքս)—այդ ամբողջ սխտեմը ջարդ ու փշուր է յեղել, նրանից քարը քարի վրա էլի մնացել: Չենք դանի ավելի ուժեղ պատկեր, քան յեթե համեմատենք մեր քաղաքն այն քաղաքի հետ, վոր յեղել է առաջ, և ինչպիսին է այժմ կապիտալիստական վերելե քաղաք: Յես ապրել եմ Մասկվայի ծայրամասերում մինչհեղափոխական շրջանում: Բառացի ամեն մի տնից, ամեն մի անկյունից հնչում էր վշտի ու հուսահատության, անսահման տառապանքների ու զրկանքի աղաղակը: Կապիտալիստական քաղաքի բոլոր սարսափներն ու արատները խտացած էին այնտեղ և աչքի էին խփում: Անցեք այժմ Մասկվայի ծայրամասերը: Դուք կտեսնեք բազմաթիվ նոր հիանալի տներ, առողջ, առույգ բանվոր ժողովուրդ՝ լի խանդավառությամբ և շինարարության պաթոսով, կտեսնեք կոլտնտեսայի պալատների ու աշխատանքների լայն ցանց և այլն, կտեսնեք նոր բազմաբնակ, վարի տներն և նոր մարդը:

Նույնը նաև գյուղի մասին: Ո՞ր է ընչազուրկների, չքավորների, սակավազոր միջակների այն բանակը, վորը հեծում էր գյուղում, վորը նորանոր լրացումներ էր տալիս «լյուսպեն պրոյետարիատի» շարքերին: Միլիոնավորները դիմում էին արտադնացության մի պատառ հացի համար: Չկա այդ բանակը. նա անհետացել է յերկրի սոցիալական յերեսից: Չքավորը, միջակը այժմ հանդիսանում է ապահովված տեր և անդամ կոլտնտեսության, վորն ունի տրակտորներ, սերմֆոնդեր, գյուղատնտեսական մեքենաներ և այլն:

Պրոլետարիատը իր կուսակցության գլխավորությամբ չորս տարում կատարված առաջին հնգամյակում ստեղծեց բե' տնտեսա-

կան և բե' սոցիալական կառուցվածքով վորոշ աստիճան նոր յերկիր: Փոխվել է յերկրի դեմքը—այս է առաջին հնգամյակի հիմնական արդյունքը, վորը մեծ նշանակություն ունի ամբողջ համաշխարհային հեղափոխական շարժման համար:

Ընկերներ, յեթե վերցնենք մեր յերկիրը՝ Անդրկովկասը, ապա այստեղ ինդուստրացման և գյուղատնտեսության վերակառուցման պրոցեսը կատարվել է ավելի բուռն թափով: Յեվ այդ հասկանալի յե: Չե՞ վոր Անդրկովկասը, ցարական իմպերիալիզմի այդ ճնշված գաղութն անցյալում, վորտեղ ցարիզմը խոչընդոտ էր հարուցում արտադրողական ուժերի զարգացման դեմ, «ել ավելի դյուզացիական մի յերկիր էր, քան Ռուսաստանը» (Լենին): Նախկին ցարական այդ գաղութի պատմականորեն ստեղծված սոցիալ-տնտեսական ու կուլտուրական անհավասարությունը վերացնելու համար անհրաժեշտ էր «ամբողջ ուժով զարգացնել հարուստ յերկրի արտադրական ուժերը, սոլիտակ ածուխը, վոսոգումը» (Լենին):

Յեվ ահա առաջին հնգամյակում արդյունաբերության արտադրանքն Անդրկովկասում աճել է 170 տոկոսով՝ Միության 119 տոկոս աճման հանդեպ: Արդյունաբերության տեսակարար կշիռն Անդրկովկասում հասնում է 76 տոկոսի, հանդեպ Միության 68,5 տոկոսի: Անդրկովկասի հիմնական արդյունաբերությունը՝ իսպիթարդյունաբերությունն իր հնգամյակը կատարեց յերկու և կես տարում:

Անդրկովկասի գյուղատնտեսության մեջ տեխնիկական ղինվածությունը բարձրացել է յոթ անգամ ցանքի մի հեկտարին (3 ո. 90 կոպեկից 27 սուբլու), հանդեպ Միության 2,5 անգամ աճման: Անդրկովկասի կուլտնտեսություններն ընդգրկել են հիմնական բամբակացան շրջաններում տնտեսությունների 70-80 տոկոսը:

Դրա շնորհիվ ԱՄՖՈՇ-ի ժողովրդական տնտեսության ամբողջ արտադրանքը 1932 թվականին կրկնապատիկ ավելի յե հնգամյակի առաջին տարվա արտադրանքից, իսկ ԱՄՖՈՇ-ի ժողովրդական յեկամտի տեսակարար կշիռը Միության ընդհանուր տնտեսության մեջ 3,6 տոկոսից հասել է 4,5 տոկոսի:

Այս բոլոր ավյայներն անփեճելիորեն ցույց են տալիս, վոր Անդրկովկասն առաջին հնգամյակի իրականացման գործում բնագիծ է առաջին շարքերում:

ՅՈՒՐԱՑՆԵԼ ՆՈՐ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ՆՈՐ ՏԵԽՆԻԿԱՆ

Ընկերներ՝, առաջին հնգամյակի մեծագույն նվաճումները մեզ համակում են պրոլետարիատի ուժի ու կարողության դիտակցութեամբ: Մենք տեսնում ենք, անձամբ չոչափում ենք, վոր «Հիւսիսային ամրոց, վորը Հիւսիսային գերագույն զորավել բաշխելիները» (Ստալին): Սակայն մեր կուսակցության համար, Լենինի ու Ստալինի կուսակցության համար անվայել, խոչընդոտ չէ սխալ կլինեք, յեթե մեր գլուխները պտույտ գալին այդպիսի բարձունքներում, յեթե մենք «հաջողութուններից դիտապտույտ» ստանայինք: Մեր կուսակցությունը միշտ աչքի յերկել իր մեծագույն զգաստութեամբ, նրանով, վոր միշտ, ամենուրեք կարողացել է ղեկավարել կենդանի իրականութեան մարքսիստական լենինյան վերլուծումով: Մեր մեծ կուսակցութեան այդ մեծ գծերն ամենաուժգին կերպով յերևան յեկան վերջին պլենումում:

Մեր ձեռք բերած բոլոր պատմական հաջողութուններից հետո պլենումը դրեց տեմպի վոչ թե հետագա արագացման, այլ նոր ձեռնարկութունների, նոր տեխնիկայի յուրացման հարցը: Մենք այսուհետեւ եւ արագորեն առաջ ենք շարժւելու, սակայն յերկրորդ հնգամյակի առաջին տարիներին արդյունաբերութեան արտադրանքի տարեկան միջին աճման համար վերցնում ենք վոչ թե 22 տոկոս, ինչպես առաջին հնգամյակի տարիներին, այլ միջին հաշվով 13-14 տոկոս:

«Յեւ կարծում եմ, վոր յերկրորդ հնգամյակի համար մենք պետք է վերցնենք արդյունաբերական արտադրանքի աճման նվազ արագ տեմպ: Առաջին հնգամյակի շրջանում արդյունաբերութեան արտադրանքի տարեկան աճումը կազմում էր միջին հաշվով 22 տոկոս: Յեւ կարծում եմ, վոր յերկրորդ հնգամյակում արդյունաբերութեան արտադրանքի համար պետք է վերցնենք ընդունել արդյունաբերութեան արտադրանքի տարեկան միջին աճման 13-14 տոկոս» (Ստալին):

Մենք հնարավորութիւն ունենք այդպիսի տեմպ ընդունելու, վորովհետեւ շնորհիվ առաջին հնգամյակի հաջող իրականացման մենք արդեն հիմնականում կենսագործել ենք նրա գլխավոր խրնդիրը՝ ժամանակակից նոր տեխնիկայի բազա յենք ստեղծել ար-

դյունաբերութեան, տրանսպորտի ու դուրստեսութեան համար: Յեւ վայրէջք մեզ համար անհրաժեշտ չէ եւ ավելի խթանել եւ առաջ քշել յերկրը:

Նույնը նաեւ կուտեսութիւնների վերաբերմամբ:

«Մենք հիմնականում արդեն ավարտել ենք խՍՀՄ-ի դիտավոր շրջանների կուլտիվացումը: Հետեւապես այդ սպարեցում ավելի շատ բան ենք արել, քան կարելի յեր սպասել: Յեւ վոչ միայն ավարտել ենք հիմնականում կուլտիվացումը: Մենք կարողացել ենք ստեղծել այնպիսի պայմաններ, վոր դուրսագործութեան հսկայական մեծամասնութեան դիտակցութեան մեջ կուտեսութիւնները դարձել են տեսութեան ամենից ավելի ընդունելի ձեւը: Այդ հսկայական նվաճում է, ընկերներ: Այժմ հարցն այն չէ, թե պե՞տք է լինեն կուտեսութիւնները, թե վոչ: Այդ հարցն արդեն դրական լուծում է ստացել: Կուտեսութիւններն ամրացել են վորպէս նվաճում եւ հիմ, անհատական տեսութեան ուղին փակված է վերջնականապես: Այժմ մեր խնդիրն է ամրացնել կուտեսութիւնները կազմակերպորեն...» (Ստալին):

Յեւ ահա պլենումը կոնկրետ իրականութեան այդպիսի դաստ, պարզորոշ հաշվառման հիման վրա, ի լրացումն նոր շինարարութեան ներկա լոգունդի, առաջադրում է «նոր ձեռնարկութիւնների, նոր շինարարութեան յուրացման» լոգունդը:

«Ի տարբերութիւն առաջին հնգամյակի, յերկրորդ հնգամյակը հանդիսանալու յե առավելապէս արդյունաբերութեան նոր ձեռնարկութիւնների յուրացման հնգամյակ, դուրստեսութեան նոր ձեռնարկութիւնների՝ կուտեսութիւնների, խորհրդակցութիւնների կազմակերպական ամրացման հնգամյակ, վորն, իհարկեւ, չի բացառում, այլ յենթադրում է նոր շինարարութեան հետագա զարգացում: Այդ նշանակում է, վոր յերկրորդ հնգամյակը, յեթե նա նկատի ունի ձեռք բերել լուրջ հաջողութիւններ, պետք է նոր շինարարութեան ներկա լոգունդը լրացնել նոր ձեռնարկութիւնների, նոր տեխնիկայի յուրացման նոր լոգունդով»:

Այդպէս դրեց հարցը կենտկոմի պլենումը:

Մեզ մոտ, Անդրկովկասում, առանձնապէս սուր կերպով եւ դրված նոր ձեռնարկութիւնների, նոր տեխնիկայի յուրացման հարցը: Ընդհանուր առմամբ մենք ավելի արագ ենք առաջ շարժ-

վում ինդուստրացիան ճանապարհով, քան ամբողջ Միությունը: Մյուս կողմից՝ մենք պատմականորեն հետ ենք մնացել տնտեսական, կուլտուրական բնագավառներում: Ահա այդ հակասությունը, կենսական դիալեկտիկ այդ հակասությունը հարկադրում է մեզ առանձնապես ուժգին կերպով դնել Անդրկովկասում յուրացման հարցը: Այդ են վկայում բոլոր տվյալները:

Վերցրեք արդյունաբերությունը: Մի շարք ճյուղերում մենք կատարել ու գերակատարել ենք վորակական ցուցանիշները (Սերգո Ուլլանիկիձեյի անվան նավթահանքի յերկրորդ ցեխը, Պլատակովի անվան գործարանը, Ստալինի անվան չողփարչերի նորոգման գործարանը), սակայն ամբողջովին վերցրած Անդրկովկասի արդյունաբերության մեջ աշխատանքի արտադրողականության անձուր զգույնի չափով հետ է մնում պրոմսյին առաջադրանքներից: 1931 թվականին ժՏԴԽ արդյունաբերության մեջ աշխատանքի արտադրականությունն անհեղ ընդամենը 6 տոկոսով, փոխանակ պլանում նախատեսված 29 % -ի, ինքնարժեքի իջեցումը կազմում է ընդամենը 0,4 տոկոս, փոխանակ պլանում նախատեսված 7 տոկոսի: 1932 թվականին մենք ունենք ավելի անբավարար պատկեր՝ ծանր արդյունաբերության ինֆլաթիոն աճի է 13 տոկոսով, թեթև արդյունաբերությանը՝ 11 տոկոսով: Դրան պետք է ավելացնել այն, վոր նավթարդյունաբերության ասպարեզում մենք ակնհայտորեն անբավարար ենք աշխատել: 1932 թվականին մենք տվինք մի միլիոն տոնն պտկա նավթ, իսկ 1931 թվականին՝ Մենք պլանի ուրվագծածից ուշացել ենք նաև մի շարք կարևորագույն շինարարությունների գործարկման նկատմամբ (Ռիոնդես, Չորագես, Յերգես, Դյանջա): Այդ բոլորը մեզ հարկադրում է 1933 թվականին ամբողջ ուժով առաջադրել նոր ձեռնարկությունների և նոր տեխնիկայի յուրացման լոգուցը:

Մենք արդեն արձանագրեցինք, վոր Անդրկովկասում միջին հաշվով մենք ավելի արագ ենք առաջ շարժվում ինդուստրացիան ուղիով, քան Միությունն ամբողջությամբ վերցրած: Նոր շինարարության լոգուցն այստեղ գործում է առանձին ուժով: Մենք տեսնում ենք այժմ, վոր նոր ձեռնարկությունների և նոր տեխնիկայի յուրացման լոգուցը ևս այստեղ պետք է առաջադրվի առանձին ուժով:

Նույնը վերաբերում է նաև գյուղատնտեսության: Մենք հըս-

կայական հաջողություններ ձեռք բերինք սպառողական մշակույթներին (բամբակ, թեյ, ծխախոտ և այլն) անցնելու դժով: Մենք առաջին հնգամյակի տարիներին Անդրկովկասի գյուղատնտեսության տեխնիկական մշակույթների ցանքերի տարածությունն ընդարձակեցինք 200.000 հեկտարով, սակայն շատ հետ ենք մնում բերքատվության բարձրացման ասպարեզում: Բամբակադրծության ասպարեզում, որինակ, մենք չենք հասել նույնիսկ միջին բերքատվության: Ուստի մենք հարկադրված ենք ավելի արագ շարժվելու: Մեզ բամբակի բերքատվության բարձրացման համար տալիս են այնպիսի առաջադրանքներ, վորոնք մեկ և կես անգամ գերազանցում են Միության միջին առաջադրանքները, այն է՝ բարձրացնել բերքատվությունը 1933 թվականին 15—20 տոկոսով՝ հանգեպ միջին 8 տոկոսի:

Յեղրակացությունը պարզ է, ընկերներ՝: Հատկապես այն հանգամանքը, վոր մենք առաջին հնգամյակում առանձնապես արագորեն ենք առաջ դնացել, հարկադրում է մեզ առանձնապես սուր կեքպով դնել Անդրկովկասում նաև կենսական պլանումի դրած խնդիրը՝ նոր շինարարության լոգուցը յուրացման լոգուցով լրացնելու խնդիրը:

Այս է մեր առաջին հետևությունը կենսական պլանումի վորոշումներից:

ՋԱՐԴՈՒՓՇՈՒՄ ԱՆԵԼ ՄԵՌՆՈՂ ԴԱՍԱԿԱՐԳԵՐԻ ՎԵՐՋԻՆ ՄՆԱՑՈՐԴՆԵՐԸ ՅԵՎ ՋԱԽՋԱԽԵԼ ՆՐԱՆՑ ԳՈՂՈՒՆԻ ԴԱՎԵՐԸ

Ընկերներ, 1-ին հնգամյակի մեծագույն հաղթանակները մենք ձեռք ենք բերել, նվաճել ենք կատարի պայքար մղելով Միության ներսում շահագործող դասակարգերի մնացորդների դեմ: Պատմության ասպարեզից վոչ մի դասակարգ չի հեռանում: առանց կատարի, հուսահատ, մահառիթ պայքար մղելու իր գոյության համար: Այդ է սովորեցնում մեզ համաշխարհային պատմության ամբողջ փորձը: Այդ է պատճառը, վոր մեր կուսակցությունն այնքան զգաստ, այնքան աշխուրջ և ուշադիր կերպով հետամուտ է լինում դասակարգային թշնամուն, այնքան անողորմ ու վճռաբար ջախջախում, վերացնում է նրան: Այդ է սովորեցրել մեզ ընկ. Լենինը, այդ է սովորեցնում մեզ ընկ. Ստա-

յինը, այդ և մեր անպարտելիութան դրավականը: Վարքան անհեթեթ են, վորքան դավաճանորեն են հնչում այժմ հնգամյայտի անցյալ տարիներ լույսի մեջ ուղորտունիստների լիբերալ անսությունները «սոցիալիզմի մեջ կուլակի խաղաղ ներածելու մասին», «դասակարգային պայքարի մարելու» մասին և այլն: Դրանք մեր կուսակցությունը զինաթափ անելու տեսություններ էյին, դրանք կուլակի՝ մեր միջավայրում, մեր սեփական շարքերում գտնվող գործակալներին տեսություններն էյին:

Վերհիշենք, ընկերներ, անցյալ հնգամյակում տեղի ունեցած դասակարգային պայքարի հիմնական ետապները: Յես վերցնում եմ առանձնապես մի ճակատամասը, վորտեղ պայքարը հատկապես սուր եր—դասակարգային պայքարի յուրատեսակ գլխավոր ճակատամասը: Վերցնում եմ հացի փախտը: Այստեղ և կենտրոնացրել կուլակն իր գլխավոր ջանքերը, վորովհետև հացը սոցիալիստական շինարարության հիմնական նախադրյալն և, վորովհետև սոցիալիստական շինարարության ծավալումն ավելի ու ավելի մեծ քանակությամբ հաց և պահանջում, վորովհետև այդ հացի լուծումը հնարավոր և միմիայն սոցիալիզմի դործի հաղթական առաջընթացով վոչ միայն քաղաքում, այլև գյուղում, վորտեղ ամենամեծ հետամնացութուն կա, վորտեղ դասակարգային թշնամին ամենապատահականներ ունի, վորտեղ սոցիալիստական սրբոլետարիատն ամենամեծ դժվարությունների յե հանդիպում: «Հացի համար մղվող պայքարը սոցիալիզմի համար մղվող պայքար է» (Լենին): Այս տարիներ ընթացքում այդտեղ մղվում եր ամենալարված, ամենահամառ, ամենակատաղի պայքար:

Հացի ճակատամասում կուլակի դեմ վճռական մարտեր էյին մղվում արդեն հնգամյակի սկզբին: Յեթե վերականգնման շրջանում մենք հավաքում էյինք 300—400 միլիոն փութ հացահատիկ, ապա վիթխարի շինարարության ծավալումն առաջին հնգամյա-կում պահանջեց տարեկան 700—800 միլիոն փութ հաց: Դա առաջ բերեց կուլակային կատաղի դրոհներ: Կուսակցության մեջ գտնվող նրանց գործակալներն ուղղակի դրին ինդուստրացման անմպը կծկելու, հացամթերումների պլանը նվազեցնելու հարցը: Կուսակցությունն արհամարհանքով մերժեց աջերի կուլակային դիրքավորումները, աներկյուղ ծավալեց իր արշավը կուլակի դեմ: Կուլակը ջախջախվեց, հացի մթերման պլանները հառաք-

վեցին: Դրանով ապահովվեց «մեծ բեկումը» (Ստալին), միջակի վճռական շրջադարձը դեպի կոլեկտիվացումը, դեպի սոցիալիզմը: Սկսվում և համատարած կոլեկտիվացման շրջանը և նրա հիման վրա կուլակության վորպես դասակարգի վերացումը: Արմատախիլ և արվում կապիտալիստական շահագործող վերջին դասակարգը: Լենինյան «ովում» հարցն անվերադարձորեն լուծվում և հողուտ մեղ, հողուտ սոցիալիզմի:

Առաջին հնգամյակի վերջերին մենք խնդիր դրինք՝ հավաքել 1300—1400 միլիոն փութ հաց: Գյուղատնտեսության վերակառուցումն ապահովում և այդ պլանի կատարումը: Դարձյալ ծավալվում և կատաղի պայքար կուլակության մնացորդների դեմ, կուլակության թափթիռակների դեմ, վորոնք իրենց վերջնական կործանումից առաջ, վորպես մահացու վերք ստացած շունչը տվող մի դադան, դիմում են ամենահուսահատ միջոցների: Կուլանի սեահող տափաստաններում, Ուկրայնայի և Ստորին Վոլգայի հացառատ շրջաններում, կուլակային եպիգոնները պայքար են կազմակերպում հացամթերումների դեմ, կոլտնտեսական կարգերի դեմ: Անցյալ շրջանի հետ համեմատած փոխվում և դասակարգային թշնամու դեմքը և նրա տակտիկան:

«Թշնամին հասկացավ փոխված պայմանները, հասկացավ գյուղի նոր կարգերի ուժն ու կարողությունը, նա վերակազմեց իր շարքերը, փոխեց իր տակտիկան՝ կոլտնտեսությունների դեմ ուղղակի գրոհից անցավ դադտագողի աշխատանքի» (Ստալին):

«Գյուղի ներկայի կուլակներն ու յենթակուլակները, գյուղի ներկա հակախորհրդային տարրերը մեծ մասամբ շատ «մեղրածոր», համարյա «սուրբ» մարդիկ են: Կարիք չկա նրանց կոլտնտեսություններից հեռու փնտռելու, նրանք նրստած են հենց կոլտնտեսության մեջ, վարում են պահեստապետների, ծախսարարների, հաշվետարների, քարտուղարների և այլ պաշտոններ: Նրանք յերբեք չեն ասի «կորչի կոլտնտեսությունը»: Նրանք կոլտնտեսության «կողմնակից են»: Սակայն կոլտնտեսություններում նրանք կատարում են այնպիսի սարտաժային և միասարարական աշխատանք, վոր կոլտնտեսությունների բանը շատ կվատանար: Նրանք յերբեք չեն ասի «կորչեն հացամթերումները», նրանք հացամթերումների «կողմնակից» են: Նրանք «միայն» դիմում

Այդ չեն հասկանում մեր կամուրջներին վրանք, վորոնք դանում են, թե «քանի վոր կոլտնտեսությունները տրված են, դրանով իսկ տրված է ամեն ինչ» գյուղի սոցիալիստական շինարարության համար: Դրանով իսկ նրանք զրոյվում են կոլտնտեսությունների մանր բուրժուական իդեալացման ուղիների վրա:

Ընկեր Ստալինը փայլուն, հանճարեղ կերպով վերլուծեց, թե ինչպես պետք է մոտենան բայլչեիկները կոլտնտեսություններին:

Կոլտնտեսությունը հանդիսանում է անտեսական կազմակերպության սոցիալիստական ձևը, այնպես, ինչպես և խորհուրդները հանդիսանում են քաղաքական կազմակերպության սոցիալիստական ձևը: Յնչպես կոլտնտեսությունները, այնպես և խորհուրդները հանդիսանում են մեր հեղափոխության մեծագույն նվաճումը, բանվոր դասակարգի մեծագույն նվաճումը: Սակայն կոլտնտեսությունները և խորհուրդները ներկայացնում են կազմակերպման սոսկ ձևը, ճիշտ է, սոցիալիստական, բայց և այնպես ձևը: Ամեն ինչ կախված է նրանից, թե ինչ բովանդակություն կրեցվի այդ ձևի մեջ: Կոլտնտեսությունները վորպես տնտեսության կազմակերպման սոցիալիստական ձևը, կարող են ցույց տալ տնտեսական շինարարության հրաշքներ, յեթե նրանց գլուխն են կանգնած իրոք հեղափոխականներ, բայլչեիկներ, կոմունիստներ: Յեվ ընդհակառակը, կոլտնտեսությունները կարող են վորոշ չքանում վերածվել ամեն տեսակ հակահեղափոխական արարքների մի թագստոցի, յեթե կոլտնտեսություններում կառավարեն ետերները և մենչեիկները, պետյուրական սպաները և այլ սպիտակ գլարդիականներ, նախկին ղենիկինյանները, կոլչակականները...

Ինչ վերաբերում է «չեզոք» կոլտնտեսություններին, ապա այդպիսիք ընդհանրապես գոյություն չունեն և չեն կարող գոյություն ունենալ բնության մեջ: «Չեզոք» կոլտնտեսությունները հանդիսանում են այնպիսի մարդկանց ֆանտազիան, վորոնց աչք է տրված վոչինչ չտեսնելու համար: Դասակարգային այնպիսի սուր պայքարի պայմաններում, վորը գոյություն ունի այժմ մեզ մոտ Խորհրդային յերկրում, այլևս տեղ չի մնում «չեզոք» կոլտնտեսությունների համար: Այդպիսի պայմաններում կոլտնտեսությունները կարող են լինել կամ բայլչեիկյան, կամ հակախորհրդային: Յեվ յեթե մենք չենք ղեկավարում այս կամ այն կոլտնտեսության մեջ, այդ նշանակում է, վոր նրան ղեկավարում

են հակախորհրդային տարրերը: Այդ մասին վոչ մի տարակույս չի կարող լինել» (Ստալին):

Ահա թե ինչպես է գնում ընկ. Ստալինը կոլտնտեսությունների հարցը ներկայումս: Յեվ այստեղից է բխում նրա լողունը՝ «պայքար միջի ըստ ղեկավարության բայլչեիկյան կոլտնտեսությունների համար»:

ՊԱՅԳԱՐԵԼ ԲԱՅԼԵՆՎԻԿՅԱՆ ԿՈԼՏՆԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Համ Կ(բ)Կ Կենտկոմի պլենումը ընկ. Կազանովիչի ղեկուցման առթիվ ուրվագծեց գործնական այն ձևնարկումները, վորոնք ամենակարճ ժամանակամիջոցում պետք է ապահովեն բայլչեիկյան կոլտնտեսությունների համար մղվող պայքարի հաջողությունը: Այստեղ վճռական ողակ պետք է հանդիսանան ՄՏ Կ-ների ու խորհրդատնտեսությունների քաղբաժինները: ՄՏԿ-ները և խորհրդատնտեսությունները, գյուղատնտեսության տեխնիկական վերակառուցման կենտրոնները, պետք է դառնան նաև գյուղի քաղաքական ու կազմակերպական աշխատանքի կենտրոններ: Կազմակերպելով իրենց շուրջը ամրակուռ, կուլված, մարտական, կուսակցական, կոմյերիտական, կորիզներ, անկուսակցական կոլտնտեսական ակտիվ, քաղբաժինները պետք է պայքար ծավալեն կոլտնտեսությունների բայլչեիկյան ղեկավարության համար, ընդդեմ ամեն տեսակ հակահասարակական, հակա-կոլտնտեսական տարրերի:

Կրկնում եմ, մարտական աշխատանք ստեղծել քաղբաժիններում, դա ներկայումս մեր գյուղի կազմակերպական պրակտիկայի կարևորագույն ողակն է:

Սրանք են, ընկերներ, մեր խնդիրները դասակարգային պայքարի ճակատում:

Առաջին հնգամյակի տարիները մեր մղած կատաղի պայքարում մենք կիրառում եյինք ընկ. Ստալինի մեծ լողունը՝ կուլա-կուլքյան վարպետ դասակարգի վերացումը: Այժմ մենք խնդիր ենք դնում «ջարդուփշուր անել մեռնող դասակարգերի վերջին մնացորդները»: Պրոլետարիատի հզոր, ուժեղ ղեկատուության բազայի վրա, պայքար մղելով բայլչեիկյան կոլտնտեսությունների համար, ուժեղացնելով մեր հեղափոխական զգաստությունը և ա-

նողոք պայքարը քաղքենիական բարեհոգության ու ինքնահոսի անգամ ամենափոքր արտահայտութիւնների դեմ, մենք կլուծենք նյութ մեծագույն խնդիրը և կկառուցենք անդասակարգ հասարակութիւն:

Դասակարգային ինչպիսի հյուսվածք ունենք մենք Անդրկովկասում: Ինչպես «Նարդուխուր անենք մեռնող դասակարգերի վերջին մնացորդները» այստեղ:

Վերջին տարիներս Անդրկովկասում հսկայական պայքար է մղվել կուլակի դեմ: Պայքար բամբակի համար, պայքար ծխախոտի համար, պայքար հացահատիկի համար ծախսվեց Անդրկովկասում, ինչպես և ամբողջ Միութեան մեջ, հսկայական լարումով: Դրա շնորհիվ կուլակը ջախջախված է վորպես դասակարգ: Սակայն դա նվազագույն չափով անգամ չպետք է թուլացնի մեր հեղափոխական զգաստութիւնը: Դեռ ավելին՝ Անդրկովկասի պայմանները մեզինք պահանջում են ծայրահեղ զգաստութիւն, անողոք հաստատակամութիւն կուլակի դեմ, մղվող պայքարում: Չե՞ վոր մեր Անդրկովկասի գյուղը հետամնաց է: Մեր կուլտեստականների, առավել ևս մենատեստանների (իսկ նրանք դեռ կաղձում են կեսից ավելին) գիտակցութեան մեջ շատ ավելի յեն ամեն տեսակ մնացորդներ, քան, սահման, կենտրոնական Սեահող մարզում, Ուկրաինայում: Մինչև այժմ մեր գյուղում վորոշ գեր են խողում ցեղային կապերը, ամեն տեսակ կենցաղային տրադիցիաները: Յեւ պիտի բոլոր՝ կանախներով աշխատում են գործել ջախջախված կուլակութեան մնացորդները, աշխատում են այդ միջոցներով մորթիլ զոհաբերական ժառանգութեանը: Դասակարգային նախապաշարումները:

Ահա որինակ այն վիճակը, վոր գոյութիւն ունի Ադրբեջանի բամբակադորձական խոշորագույն մի վայրի՝ Գոկչայի շրջանի կուլտեստութիւններում: Հաշվառման յենթարկված 146 կուլտեստականներից 10⁶-ը, կամ 66,2 տոկոսը, սակավադոր ու դաժաճային կուլտեստութիւններ են (վորոնք ունեն մինչև 50 անտեստութիւն): Մի շարք բնակավայրերում, վորտեղ աննշան է տնտեսութիւնների թիւը, կա 2—3 և նույնիսկ ավելի կուլտեստութիւն: 20 վայրում կա յերկուական կուլտեստութիւն, 5 վայրում 3-ական կուլտեստութիւն, իսկ Արփաուր գյուղում մինչև վերջին ժամանակներս յեղել են նույնիսկ 4 կուլտեստութիւն (Լենինի, 26 կոմիտարների, Բուռյաթ-Չաղեյի, Մահմեդովի անունով): Դա-

ճաճային ու սակավադոր կուլտեստութիւնների գերակշռող մեծամասնութիւնը, վորպես կանոն, կառուցված է ցեղային հիմունքով, «Թաթայի» հիմունքով:

Այդ դեպքերում անհատական տնտեսութիւնները, կազմելով ցեղակցական կապերով շողկապված վորոշ Թայֆա, միանում են մի կուլտեստութեան մեջ, բերելով այնտեղ ցեղային սովորութիւնների ազդեցութիւնը—մեծ մասամբ կուլակ և ունեւոր «աղասակալների» հեղինակութեան տիրապետութիւնը և այլն:

Սողոր կուլտեստութիւններում կարելի յե հանդիպել մի շարք Թայֆաների, վորոնք իրար մեջ պայքար են մղում ազդեցութիւն նվաճելու, իրենց հեղինակութիւնն ամրապնդելու, դեկավար դիրքեր ձեռք բերելու համար: Այս պատկերն, իհարկէ, չի կարելի տարածել Անդրկովկասի բոլոր շրջանների կամ նույնիսկ նրանց մեծամասնութեան վրա: Մենք քիչ չունենք ամուր, բայլչեիկյան կուլտեստութիւններ, որինակելի շրջաններ: Սակայն այն հանգամանքը, վոր այդպիսի պատկեր գոյութիւն ունի Անդրկովկասի խոշորագույն բամբակադորձական շրջանում, դա զալիս է ասելու այն, թե մեր գյուղում դեռ վորքան շատ են կուլակային Թաթիթիւկներին համար շահավետ պայմանները: Դրա համար ել բացառիկ զգաստութիւն, բացառիկ հաստատակամութիւն է հարկավոր բայլչեիկյան կուլտեստութիւնների համար մղվող պայքարում: Ամեն տեսակ բարեհոգութիւն, ամեն տեսակ պատճառարանութիւն «պայմանների ու տրադիցիաների» մասին՝ հանցագործութիւն կլինել, զինաթափութիւն կլինել դասակարգային թշնամու առաջ:

Պետք է ուղղակի և բացահայտ կերպով խոստովանել, վոր կուլակային սարտաթի դեմ մղվող պայքարում, հանուն բայլչեիկյան կուլտեստութիւնների մղվող պայքարում մեր ուշանալը հենց վճռական դեր խաղաց ընթացիկ տարում մթերումների անբավարար ընթացքի տեսակետից: Պետք է ուղղակի և բացահայտ կերպով խոստովանել այնուհետեւ, վոր նույնիսկ վերջին ժամանակներս, յերբ մենք սկսեցինք հաջողութեամբ ջախջախել կուլակային սարտաթը, մենք դեռ մի շարք դեպքերում չկարողացանք ըմբռնել կուլակի խորամանկ մանյովրները, մերկացնել սարտաթի թաղու, ճիգվիտական ձևերը:

Վերցնենք, որինակ, հաշվառման ու հաշվետարութեան հարցը:

Ձեզ հայտնի յե Կուբանի դասերից, թե ինչպես դասակարգային թշնամին փորձում է տիրապետել այնպիսի զենքի, ինչպիսին կոլտնտեսային հաշվառումն է, միասարար ձևով խառնել այն՝ հողուտ իր շահերի, հաշվային թվաբանությունը վերածել ամենախառնաշփոթ բարձրագույն մաթեմատիկայի, հաշվետարությունը վերածել իսկական «հաշվետարանություն»՝ չփոթելու համար կոլտնտեսություն հաշիվները, ուժեղ հարված հասցնելու սոցիալիստական սեփականությունը:

«Իզվեստայում» որինակ եյին բերված այնպիսի կոլտնտեսություններ (Կուբան), վորտեղ միևնույն հարցին, թե քանի՞ հեկտար է մնացել կալսելու, կոլտնտեսությունը դանադան ղեկավար անձնավորություններից մի ժամվա ընթացքում ստանում ես 10-12 տարբեր պատասխաններ: Այնքան միասարար կերպով է խճճված հաշվառումը:

Նման «հաշվետարանություններ» լայն չափով տեղի ունեն նաև մեղանում մի շարք կոլտնտեսություններում: Բայց պետք է խոստովանել, վոր մենք դրա դեմ դեռ պայքար չենք կազմակերպել: Ձենք ստուգել հաշվառման և հաշվետարանության դրությունը կոլտնտեսություններում, չենք ջոկել և չենք պատրաստել բավականաչափ նոր կադրեր և այլն:

Կամ վերցնենք աչքակապություն հարցը:

Հանձին աչքակապության մենք ունենք կուլակային սարտափ լայն կերպով տարածված, Անդրկովկասի համար բավականաչափ յուրահատուկ ձև: Այստեղ կուլակներն ու նրանց գործակիցները շատ են ստում. ստում են ամեն դեպքում: Ստում են ցանքադաշտերի վերարերյալ, բերքատվություն, վերարերյալ, մթերումների ասպարեղում և այդ ստախոտություն վարագույրի հետևում կատարում են իրենց քայքայիչ աշխատանքը:

Կարելի՞ յե արդյոք խոսել աչքակապության՝ կուլակի այդ տակտիկայի դեմ մղվող շատ թե քիչ լուրջ պայքարի մասին, յերբ գյուղի աշխատանքի մասին Անդրկովկասյան խորհրդակցությունը տրված հաշվետվությունների մեջ նույնիսկ մենք անկասկած ունեյինք աչքակապության փորոշ տարրեր: Անդրկովկասյան խորհրդակցության մեջ նույնիսկ ներթափանցել և այդ «հոսանքը»: Մեզ մոտ վատ է կազմակերպված աչքակապության դեմ պայքարելու դործը: Պետք է հատկապես կանգ առնել Անդրկովկասյան խորհրդակցության ժա-

մանակ բերված՝ Վեդու շրջանի Գյորովան գյուղի կոլտնտեսություն (Հայաստան) որինակի վրա: Պատկերացրեք, վոր կոլտնտեսություն մեջ մեծամասնությունը «կոմունիստներ» են, բայց հազուադուրս է գալիս, վոր քայքայ ամբողջ կոլտնտեսությունը—համատարած Ֆիկցիա յե: Այդ «կոմունիստներն» իրենց կանանց ու աղբականների միջոցով ունեն իրենց անհատական տնտեսությունները. իսկ կոլտնտեսություն մեջ մասել են միմիայն դանադան արտոնություններ և առավելություններ ստանալու համար: Ուղղակի աչքակապության մի «չեզեմի»: Յեվ այդ տեղի յե ունեցել աննկատելի կերպով:

Յեզրակացությունը պարզ է: Մեռնող դասակարգի մնացորդների դեմ պայքարելու հարցերն Անդրկովկասի գյուղում ավելի սուր են դրված, քան Միսրիայի մի շարք այլ շրջաններում. դրա համար ԿԿ-ի պլենումի դիրեկտիվներն այստեղ հատուկ, բացառիկ նշանակություն ու արդյունք ունեն:

Պետք է նաև փորոշ չափով կանգ առնել Անդրկովկասի մի շարք քաղաքների «դասակարգային հյուսվածքի» վրա:

Վերցրեք Թիֆլիսը: «Մեռնող դասակարգերի վերջին մնացորդներ» դեռ քիչ չկան այստեղ: Նրանք սողոսկում են մեր ապարատի բոլոր ծակ ու ծուկը, նրանք շրջապատում են մեր շքերքերում յեղած անկայուն, անվստահելի տարրերին, ամեն տեսակ աշխատակալություններ են մտցնում հիմնարկության աշխատանքի մեջ (համալսարանություն, գողություն, քաջայվածություն): Պետք է այդ թափթիտակներին զգացնել պրոլետարական դիկտատուրայի ուժն ու կարողությունը, պետք է չիկացած յերկաթով ալրել մեռնող դասակարգերի այդ վտանգավոր մնացորդներին, ցիրուցան անել նրանց փուշին (ծափահարություններ):

Այդպես է դրությունը դասակարգային ֆրոնտում մեզ մոտ՝ Անդրկովկասում:

ԶՏԵԼ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՇԱՐԿԵՐԸ ԱՆՎԱՅՈՒՆ, ԱՆՎՍՏԱՅԵԼԻ ՅԵՎ ՆԵՐՍ ՍՈՂՈՍԿԱԾ ՏԱՐՐԵՐԻՑ

Ընկերներ! պլենումում քննության առնվեցին նաև ներկուսակցական հարցերը Եյամոնա-Տալմաչով-Սմիրնովի խմբակի հարցը և կուսակցության զոման հարցը:

Մեր կուսակցութիւնն աշխատում ու պայքարում է այնպիսի մի յերկրում, ուր ուժեղ է մանր-բուրժուական տարերքը, ուր պրոլետարիատը համեմատաբար ավելի փոքրաթիւ է, ուր մանր-բուրժուական դադափարախոսութեան ազդեցութիւնը մեծ է։ Այդ պայմաններում կուսակցութեան ճիշտ՝ լենինյան գիծը պետք է նվաճել պայքարով։ Տրոցկիստների դեմ մղվող պայքարում մենք նվաճեցինք մեկ յերկրում սոցիալիզմի հաղթական կառուցման գիծը, աջերի դեմ մղվող պայքարում մենք նվաճեցինք ծավալուն սոցիալիստական հարձակման գիծը՝ հանուն հնգամյակի։ Այնուհետեւ գլխովին ջախջախեցին հաշտվողականները—աջ-«ձախ» բլոկը, և այլն։ Անկ. Ստալինի մեծագույն պատմական ծառայութիւնն այն է, վոր նա անշեղ կերպով կուսակցութեանը պայքարի յետմանում՝ ամենափոքր ոպորտունիստական տատանումների դեմ և լենինյան հստակ գծի հիման վրա ապահովում է կուսակցութեան հաղթանակը չինարարութեան բոլոր ետապներում։

Վերջին ժամանակներս մենք կուսակցութեան ներսում ունեցանք դասակարգային թշնամու դործակալների յերկու վտանգութիւն—Ռյուտին—Սլեպկովի խմբակը և Եյսմոնտ—Տալմաչով—Սմիրնովի խմբակը։ Բնորոշ է այդ խմբակցութիւնների մերկապարանոց սպիտակ-գվարդիական բնույթը, վորի մեջ իր պարզ արտացոլումն է գտնում մեռնող դասակարգային թշնամու կատաղութիւնը։

Ռյուտին—Սլեպկովի խմբակում վոմանք խոսեցին նույնիսկ կոլտնտեսութիւնները ցրելու, տրակտորային գործարանները փակելու մասին և այլն։

Եյսմոնտ—Տալմաչով—Սմիրնովի խմբակում հակահեղափոխական, դավաճանական խոսակցութիւններ ելին տեղի ունենում էր անգղիական վարութեան մասին, քարոզվում էին կուլակային տնտեսութեանը վերադառնալու հայացքներ և այլն։ Այդ յերկու խմբակների համար ել բնորոշ է նրանց ցայտուն-յերկերեսանի բնույթը։ Այնպես, ինչպես կուլակային թափփուկները մի վորեւէ կոլտնտեսութեան մեջ, այդ խմբակները ևս հագել էին հիւանալի դիմակ— նրանք ևս իրր թե «կողմնակից» են գլխավոր գծին։

Կուսակցութիւնը լիկվիդացիայի յենթարկեց այդ խմբակցութիւնները։ Ռյուտին—սլեպկովյան խմբակը լիկվիդացիայի

յենթարկվեց դեռ մինչ պլենումը։ Եյսմոնտին և Տալմաչովին պլենումը վտարեց կուսակցութիւնից, Սմիրնովին հանեց ԿԿ-ի կազմից, նրան վերջին հնարավորութիւնը տալով՝ ուղղվելու կուսակցութեան շարքերում։

Ռիկովի ու Տոմսկու նկատմամբ պլենումը մի վորոշում ընդունեց, վորի մեջ, ինչպես դուք գիտեք, նշված է, վոր նրանք մի կողմ են կանգնած յեղել հակակուսակցական տարրերի դեմ մղվող պայքարից։ Այլեւին. այդ խմբակցութեան մարդկանց հետ ունեցած իրենց կապերով նրանք հնարավորութիւն են տվել այդ խմբակցութեանը՝ հույս դնելու իրենց աջակցութեան վրա։ Հենց դրա համար ել ԿԿ-ի պլենումը պահանջեց աջ ոպողիցիայի նախկին լիդերներ՝ Տոմսկուց և Ռիկովից արմատապես փոխել իրենց վարքագիծը։

Ընկերներ, աններելի կուրութիւն կլինի կարծել, վոր ոպորտունիստական տարրերը մեր յերեք միլիոնանոց կուսակցութեան մեջ սպառվում են տվյալ դեպքում Եյսմոնտներով և Տալմաչովներով։ Վոչ. մենք հիշում ենք լենինյան այն բնորոշումը, վոր պրոլետարիատը դեռ յերկար ժամանակ՝ մինչև դասակարգերի յիականտար վոնչացումը՝ պետք է սովորի վերափոխել մանր արտադրողների մասսային, վոր «նրանք ամեն կողմից պրոլետարիատին չըջապատում են մանր-բուրժուական տարերքով, տոգորում են նրան դրանով, ալյասերում են նրան դրանով, պրոլետարիատի ներսում անընդհատ առաջ են բերում մանր-բուրժուական կամադրկութեան, ինդիվիդուալիզմի, վորդեորութիւնից ակամ կամադրկութեան, անցիդիվներ։ Ընթացիկ աշնանը և ձմռանը մենք տեսանք, թե վորոշ տեղերում կուլակութիւնն ինչպես է միտնում առանձին «կոմունիստներին»՝ ալյասերվածների, գրպանում կուստոմս ունեցող ժուլիկների, թշնամիների հետ։ Այդ բանը մենք տեսանք Կուրանում, Ուկրայինայում։

Այդ բանն իր ցայտուն արտահայտութիւնն է դառնում մեր հետամնաց անդրկովկասյան գյուղում։ Ահա ձեզ, որինակ, Աղդաշի չըջանի Լյակի գյուղի բլիշի պատկերը։ Այստեղ կոլտնտեսութիւններն ընկած են յեղել կուլակային հակահեղափոխական տարրերի ձեռքը. «կոմունիստները» մի կողմ են կանգնած յեղել ու յերես են տվել կուլակութեանը։ Նրանցից շատերն իրենք մասնակցել են հափտակումներին, վատնումներին, գողութիւններին։ Հեղեանք յեղավ այն, վոր բլիշի 27 անդամից 25-ին ստիպված

յկզանք հեռացնել կուսակցութիւնից և արձանագրել, Վոր ԲՆԻՔ
Նույնպէս ընկած է յեղել կուսակցութեան ձեռքը, ինչպէս և կու-
սակցութեանները:

Այս դեպքն, իհարկէ, բացառութիւն է: Մեր գլուղում քիչ չեն
կայուն, մարտական ընդհանրութիւններ: Սակայն այս
դեպքը խոշոր նշանակութիւն ունի: Նա ահագնագում է, Վոր
անդրկովկասյան գլուղում կուսակցութեան փորձում է իր բոլոր կապերն
ոգտագործել այն բանի համար, Վորպէսզի իր ձեռքը գցի Վոչ
միայն առանձին կուսակցութեանները, այլև առանձին ԲՆԻՔ-
ներ: Պիեմուժը վարդեց կուսակցութեան գտում կատարել՝ ազատելու
համար կուսակցութեան բոլոր անկայուն, անվստահելի, ներս սո-
ւոսկած տարրերից, դատակարգային քննամու բոլոր գործակալ-
ներից, գրգռմամբ կուստում ունեցող ժողովիկներից, քննամիմ-
բից: Չտուժն այնպէս պետք է կատարել, Վորպէսզի կուսակցու-
թեան Վոչ մի անդամ ու թեկնածու չկարողանա խորամանկորեն
թաղելով՝ խոսքով կուսակցութեան գլխավոր գիծն ընդունելով:
Չտուժը պետք է ստուգի կուսակցութեան յուրաքանչյուր անդա-
մին, առանց նախաւ նրա ով լինելուն, յիշելով այն բանից, թե
ինչպէս է նա իր ամենորոյա գործնական աշխատանքում կիրա-
ռում կուսակցութեան գիծը: Չտուժը պետք է ապահովի կուսակ-
ցութեան միաձուլութիւնը, պրոլետարական յերկաթյա զիւցիւ-
լիման՝ նրա ներսում, մեր առաջ դրված մեծ խնդիրների հաջող
լուծման համար:

Յեւ մենք պետք է այդ գտումը հեղափոխական ամենա-
բարձր զգաստութեամբ կատարենք մեզ մոտ՝ Անդրկովկասում,
ուր մանր-բուրժուական տարրերը հատկապէս կենսունակ է և
զգալի արմատներ ունի մասսաների կենցաղում ու տրագիգիաների
մեջ: (Ծափահարութիւններ):

ԼԵՆԻՆՅԱՆ ԿԵՆՏԿՈՍԻ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՄԸ՝ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՍՌԱԶՆՈՐԴ ԸՆԿ. ՍՏԱԼԻՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐՈՒԹՅԱՄԸ ԴԵՊԻ ՆՈՐԱՆՈՐ ԶԱԼԹԱՆԱԿՆԵՐ

Մենք արդեն քննարկեցինք Կենտկոմի պատմական պլենումի
բոլոր հիմնական վորոշումները: Նա առաջադրեց մեծ լոզունդ-
ներ՝

Կազմակերպել յերկրորդ հնգամյակը, նոր շինարարութեան

լոզունգը լրացնելով նոր ձեռնարկութիւնների, արդյունաբերու-
թեան ու գյուղատնտեսութեան նոր տեխնիկայի յուրացման լո-
զունգով:

Կազմակերպել պայքարը հանուն բայշխիկյան կոլտնտեսու-
թեան:

Մեծնոյ դատակարգների վերջին մնացորդները ջարդաւիշուր
անել:

Ապահովել կուսակցութեան յերկաթյա պրոլետարական կար-
գապահութիւնը, մաքրել կուսակցութեան շարքերը բոլոր ան-
վստահելի, անկայուն, խցկված տարրերից:

Շոյակապ պատմական խնդիրներ են սրանք, Վորոնք չեն
կարող չեն ընդհանր ու չորհուրել յուրաքանչյուր բայշխիկի, յուրա-
քանչյուր կոմունիստի:

Մենք տեսնենք, Վոր մեզ մոտ՝ Անդրկովկասում, մեր յերկրի
յուրահատուկ պայմաններին համապատասխան, այդ բոլոր խն-
դիրները դրված են առանձնապէս սուր ու խիստ կերպով: Անդր-
կովկասի պայմանների յուրահատկութիւնը պահանջում է Վոչ
թե մեզ մոտ նոր լոզունդներ առաջադրել, կամ Կենտկոմի պատ-
մական պլենումի լոզունդների մեջ ուղղումներ մտցնել: Վոչ:
Մենք պետք է միայն առանձին խնամքով, մտածված կերպով,
համառորեն, հաստատակամորեն կենսագործենք Կենտկոմի պլե-
նումի վորոշումները: Այդ իսկ պատճառով պետք է անհապաղ
մեր շարքերի մարտական մորիլիդացիան կատարել: Ահա թե ինչ-
պէս մենք գործնականորեն պետք է պատասխանենք Կենտկոմի
պլենումի վորոշումներին:

Յեւ ընդդէմ էմ, Վոր մեզ անհրաժեշտ է անհապաղ վերա-
կազմել մեր շարքերը: Յեւ իրոք, միթէ մենք կարող ենք համ-
բերութեամբ վերաբերվել այն բանին, Վոր ընթացիկ տարվա
միջերումների պլանները չկատարեցինք լրիվ կերպով, Վոր նախ-
թի հարցում հետ մնացինք, Վոր գարնանացանի նախապատրաս-
տումը ծավալվում է անթույլատրելիորեն դանդաղ, թույլ: Այս
տեմպերով և աշխատանքի մեթոդներով մենք Կենտկոմի պլենու-
մի առաջադրած խոշոր խնդիրները չենք կարողացել լուծել:
Անհրաժեշտ է անհապաղ վերակազմել շարքերը և մորիլիդացիայի
յենթարկվել:

Մենք անհրաժեշտ ենք համարում ամբողջ կազմակերպու-
թեան առաջ, ինչպէս մեզ սովորեցրել է Լենինը, ինչպէս սովո-

բեցնում է Ստալինը, ագնություն, ուղղամտություն, բայց չեղևի-
րեն դեռ բոլոր այն ցավոտ խնդիրները, վորոնք կաշկանդում են
մեր ուժերը, վորոնք խանգարում են մեզ մորիլիդացիայի յեն-
թարկվել: Այդպիսի հարցեր գոյություն ունեն և յերևան են դա-
լիս գործնական աշխատանքի մեջ: Որինակ՝ մենք որեքո անցկաց-
րինք ձեռնարկությունների կուսաշխատանքի մասին Անդրկովկա-
սյան խորհրդակցություն: Բանից դուրս և գալիս, վոր մեզ մոտ
տեղերում, մի շարք դեպքերում անտարակույս գոյություն ունի
հաշտվողականություն ամեն տեսակի հետամնացություն, թափ-
թրվածություն վերաբերմամբ: Հկա հարկ յեղած պայքար գոր-
ծալքումների դեմ, բացակայում և պայքարը քայքայման յե-
րևույթների դեմ: մենք համբերությունամբ տանում ենք այնպիսի
փաստեր, ինչպես անդամավճարները մասսայականորեն չմուծելը
և այլ նման յերևույթներ: Կամ վերցրեք կուսաշխատանքի մասին
Անդրկովկասյան խորհրդակցությունը: Մենք այնտեղ հաստա-
տեցինք, վոր մի շարք դեպքերում մեր կազմակերպության մեջ
գոյություն ունի «վախ՝ ճնշում գործ դնելուց»: Անդրյերկոմում
առանձին աշխատողներ վախենում են ճնշում գործ դնել հանրա-
պետությունների կենտկոմների վրա, վախենում են նրանց «նե-
ղացնել»: Հանրապետական կենտկոմներում առանձին աշխա-
տողներ վախենում են ճնշում գործ դնել չրջանների նկատմամբ,
վախենալով դիպչել այն կամ այն խմբակին և այլն: Սրա հե-
տևանքով վորոշ տեղերում գոյություն ունի թախիծիվածություն,
«անձարձակություն»:

✓ Մենք՝ Անդրյերկոմը՝ Լավրենտի Բերիայի, այդ հիանալի
կազմակերպչի, փորձված և տոկուն բայց չեղևի գլխավորու-
թյամբ, անհրաժեշտ ենք համարում հարզ դեռ բոլոր նման
հիվանդու յերևույթները հիմնավորապես արմատախիլ անելու
մասին:

1. Պետք է իրականորեն ապահովել կազմակերպության գաղա-
փարական մարտական միասնությունը: Այդ նպատակով, ազդա-
լին կենտկոմների դերը բոլորովին չդիմադրկելով, պետք է
բարձրացնել Անդրյերկոմի դերը, վորպես ամբողջ Անդրկովկասի
դեկավար որդանի, վորը պատասխանատու յն բոլոր աշխատանք-
ների համար՝ նովթի, բամբակի, հացի համար և այլն, և այլն:
Պետք է կազմակերպություններից դուրս չպրտել «պոլիտիկա-
նություն խոհանոցի» տարրերին, յերբ գաղափարական միասնու-

թյունը փոխարինվում է կոմբինատորականությամբ, աստ-
մանչչինայով, խմբակների փոած բլոկներով: Պետք է կենտկոմի
պլենումի մարտական լողունգներով մինչև վերջին մարդը մո-
բիլիզացիայի յենթարկել ամբողջ կուսակազմակերպությունը:

2. Պետք է վնասակամ յեն, համարակ կերպով արմատախիլ
անել կազմակերպութունից քաղհեթիական ֆախի, մանր- բուր-
ժուական սանձարձակության, քափփվածության տարրերը:

Յեա արդեն բերի որինականեր այն մասին, թե ինչպես մեզ
մոտ, վորոշ տեղերում, համբերությամբ են վերաբերվում թափ-
թրվածության: Այդպիսի որինականեր կարելի յն դեռ շատ հիշել:
Մի՞թե հենց Թիֆլիսում մենք համբերությամբ չենք տանում ա-
ռանձին «կուսակցության անդամների», վորոնք կտրված են մաս-
աաներից, վորոնք չինովնիկորեն են վերաբերվում իրենց պարտա-
կանություններին, վորոնք գտնվում են վերասերման ճանապար-
հին: Մի՞թե վորեիցե չափով կարելի յն հանդուրժել այնպիսի
փաստ, վոր մասսայական հափշտակությունների, զեղծարարու-
թյունների մասին վոչ մի կուսակցական, վոչ մի կոմյերիտական
բջիջ այն հիմնարկություններում, վորտեղ կատարվել են հա-
փշտակությունները, հարց չի բարձրացրել այդ ուղղությամբ,
այլ ամոթալի կերպով, քաղհեթոքեն լուել են և այլ նման
յերևույթներ: Դուք հիշում եք, թե ինչպես ընկ Ստալինը իր
«Նամակ Կովկասից»-ի մեջ արձանագրել էր՝ «լճացման դրույմը»,
«ճահճային տարրերի առկայությունը» Թիֆլիսում: Այն ժամա-
նակից անցել է ավելի քան յերկու տասնյակ տարի, մեծագույն
պատմական դեպքերով լի տարիներ: Այդ տարիների ընթացքում
կազմակերպությունը չի տարիներ: Այդ տարիների ընթացքում
փոխական պատմություն է ստեղծել: Նա իր ճնշիչ մեծամասնու-
թյամբ բաղկացած է կոմիված, մարտունակ բայց չեղևի, վո-
րոնք ջարդուպիչուր են արել մենչեիկով, նացիոնալ-ուկրոնիզմը,
բոլոր հակակուսակցական թեքումները: Բայց «մեռածը կառուցում
է կենդանի մնացածից»: Ճահճացման առանձին տարրեր մենք
մինչև այժմ էլ կարող ենք յերբմն դիտել Թիֆլիսի կյանքում:
Ժամանակ է վերջնականորեն ջախջախել նրանց: Ժամանակ է
անխնայորեն հարվածել մանր-բուրժուական թափթիվածության
անխնայորեն արտահայտություններն անգամ, ապահովել վողջ
ամենափոքր արտահայտություններն անգամ, ապահովել վողջ
կազմակերպության մեջ յերկաթյա պրոլետարական կարգապա-
հություն:

3. Պետք է ավելի բարձրացնել կազմակերպւթյան մեջ պրոլետարական կենտրոնների, ոչախների, առաջին հերթին Բազմի, առաջատար դերը: Պետք է այնքան բարձր դնել աշխատանքը Բազմում և մյուս սրտկտարական կենտրոններում, վորպեսզի որինակելի կերպով կատարելով նախի և մյուս արտադրությունների բոլոր առաջադրանքները, կարողանանք, հենվելով շրջակա արտադրողների վրա, կազմակերպել խոշոր ագնություն գյուղին և խորհրդային ապարատի միջոցով պրոլետարական ղեկավարությունն ամրապնդել:

Մենք այս պահանջն ենք դնում Անդրկովկասի բոլոր պրոլետարական կենտրոնների առաջ, առաջին հերթին Բազմի փառապանծ հերոսական պրոլետարիատի:

Մենք՝ Անդրկովկասում՝ անհրաժեշտ ենք համարում անհապաղ, յերկարժյա ձեռքով կյանքում իրականացնել կազմակերպության բայլչեիկյան աշխատանքի բոլոր այս նախադրյալները:

Մենք ամբողջ կազմակերպւթյանը կոչ ենք անում աշխատել մարտականորեն, հերոսաբար, այն պարագայով, վորի մասին պիտի մոռնում խնայեց ընկ. Ստալինը:

Ընկերներ, մեր մեծ շինարարությունն ստեղծում է նաև նոր մարդիկ՝ կառուցող հարվածային հերոսների բանակներ: Մասնաշաղկան հերոսության բազմաթիվ որինակներ կարելի յե բերել: Յեա կհիշեմ նրանցից մեկը: Յերբ տեղի յեր ունենում մազնիտկայի մոնտաժը, վերել հարկերի մի շարք պատուհաններին ապակի սեղեր եր գցել: Սարսափելի սառնամանիք է, ճնախառն մրրիկ: Այդ խոշոր բարձրության վրա, ճոճվող հենարաններին ապավինած, դաժան փոթորիկի ճնշման տակ աշխատել Ֆիդիկապես անհնար է: Ապակիները պետք է գցել, ինչ դնով և վոր լինի: Այդ ժամանակ դիրեկցիան կանչեց ապակի գցող կոմյերիտուհիներ ըր բրիգադը: Աղջկերքին հայտարարեցին. «մենք ձեզ չենք սրբառաջնորդեցնում, մենք դիմում ենք պարտքի ձեր գիտակցությանը»: Յեվ ահա ապակի գցող կոմյերիտուհիների բրիգադը հերոսաբար կանգնեց իր դիրքերում: Նա չհեռացավ իր դիրքից, չնայած մի անգամայն անտանելի պայմաններին, չնայած վոր մրրիկն ու սառնամանիքն արցունքներ եյին հոսեցնում մարդու աչքերից, չնայած նրան, վոր սառնամանիքից ձեռները փայտանում եյին, վորովհետև հո չէ՝ կարելի ձեռնոցներ հագած ապակի գցել: Բրիգադը հերոսաբար մաքառեց և հաղթեց:

Յեվ միթե մենք, կենտկոմի ղեկավարությամբ, այդպիսի հերոսական բրիգադների մասնաշաղկան ենտուղիազմի՞ միջոցով չե, վոր կատարում ենք սոցիալիզմի վսեմ շինարարությունը:

Մենք՝ Անդրկովկասում՝ կոչ ենք անում բոլորին, ամբողջ կազմակերպության, միշտ յուրաքանչյուր մարդը, այդպիսի հերոսական աշխատանք կատարել: Անդրկովկասյան կազմակերպություններ, անդրկովկասյան պանծալի կազմակերպությունը, վորն իր դրոշի վրա պահաս մեծ հաղթանակներ չունի պրկած, մենք չենք տարակուսում, վոր կապահովի և կծավալի այդպիսի աշխատանք:

Ընկերներ, Անդրկովկասյան կազմակերպության մեջ կոմիվեց, անցավ հեղափոխական աշակերտության դպրոցը (Թիֆլիսում), յենթավարպետության դպրոցը (Բազմում), բանվոր դատակարգի մեծ առաջնորդ՝ ընկ. Ստալինը, այդ անվան ռազմիկը, այդ անդրդիվի լենինյանը, բայլչեիկը բայլչեիկների մեջ, պողպատյա Ստալինը: Այդ բանը մեզ վրա հատուկ պարտավորություններ է դնում: Մենք պետք է արժանի լինենք այն բանին, վոր այստեղ աշխատել է ընկ. Ստալինը: Մենք պետք է դրան պատասխանենք անխտիր բոլորի մարտական աշխատանքով լենինի դրոշի տակ, Ստալինի դրոշի տակ:

Կեցցե՛ք կենտկոմի պատմական պիեմոնտ:

Կեցցե՛ք այլևուրի առաջադրած մարտական խնդիրների կատարումը:

Բոլորս դեպի պայքար, հանուն յերկրորդ հնգամյակի հաղթանակի, համաշխարհային հեղափոխության հաղթանակի:

(Բուռն, յերկար ժամանակ չղաղարող ծափեր):

Խմբագիր Գ. Պարիս
Լեզվ- խմբ. վ. Փրզգիրաշյան
Տեխնիկական խմբագիր Մ. Նփրիկ
Սրբագրիչ Լ. Արուսյան
Հանձնված է արտադրության 19 փետրվարի 1933 թ.
Ստորագրված է տպագրելու 1 մարտի 1933 թ.
Տիրաժ 3000, Հրատ. № 82 76800 տպ. նշ.

Պետհրատի տպարան Պատվեր 504 Դրավիտ № 7715 (բ)

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0183714

Ж. Мейерзон
Итоги исторического пленума
ЦК и ЦКК ВКП (б) и задачи
Закавказской парторганизации
Издательство ЦК КП(б)А
Партиздат
Эривань 1933